

TEZ YAZIMINDAKİ ZORLUKLARLA BAŞA ÇIKMAK

Tez, akademik yaşamınız boyunca üstleneceğiniz en önemli çalışmalardandır. Bir tezi tamamlamanın ortalama bir yıl alacağı ön görülse de, yazma konusunda becerisi yüksek öğrenciler bile genellikle bu işin ön gördüklerinden daha fazla zaman aldığını görürler. Umulabileceğinin aksine tez bir yaratıcılık patlamasıyla hemen oluşturulamaz. İyi bir tez, planlı ve sıralı birçok adımın izlendiği titiz ve düzenli çalışma sonrası tamamlanabilir.

Özellikle daha önce tez yazmamış olan çoğu öğrenci, tez yazmanın ders çalışmaya benzemediğini, birçok başka beceri ve çalışma alışkanlığı gerektirdiğini fark edemeyebilir. Tezi özgün kılan, yapılacak plan ve onun uygulanmasının öğrencinin kendisine kalmış olmasıdır. Bu derece bağımsız çalışmayı yapılandırmak kolay değildir. Tez danışmanları yardım etse de zamanında yetkin iş çıkarma sorumluluğu öğrenciye aittir. Tez yazım sürecinde birçok öğrenci değişik zorluklarla yüzleşir. Öğrencilik yaşamının büyük bölümü okulda, akademik takvimin belirlenmiş koşuşturmaları arasında geçer. Teze gelene değin programa kabul, ders programını oturtma, dersleri izleme, hazırlanma, ödevler ve sınavlar (doktora öğrencileri için yeterlik sınavları) vardır. Bunlar tamamlandığında öğrencilere yorgunluk çökebilir; tez gibi büyük bir projeye başlamak için gerekli enerji ve istek azalabilir.

Bu durumdaki birçok öğrenci zamanını verimsizce geçirip, teze odaklanmayı erteler, ondan kaçınmaya çalışır ve tamamlamada çeşitli zorluklar yaşarlar. Aşağıda tez yazım aşamasında öğrencilerin sıkça yaşayabildiği bazı zorlukları azaltabilecek öneriler sıralanmıştır:

1. Öncelikleri belirleyin. Tez, yaşamınızdaki diğer etkinliklere ayırmış olduğunuz zamanın büyük bölümünü alacağından nelerden ödün vermek istediğinize karar vermelisiniz. Birçok öğrenci ailesini, arkadaşlarını, diğer etkinliklerini, iş aramayı ya da çalıştıkları işi öncelik listesinin üst sıralarına yerleştirir. Önceliklerinizi belirlemek size kalmıştır, ancak tezi önceliklerinizin altlarına yerleştirip ona haftalık programınızda az zaman ayırmışsanız tamamlamanız daha uzun sürecek demektir. Eğer teze öncelik verdiğinizizi düşünüyor, ancak gerçekte gereken zamanı ayırmıyorsanız göstereceğiniz düşük ilerleme hızı hevesinizi kırabilir. Oysa önceliklerinizi dürüstçe belirlerseniz, aylar boyu sürebilecek sıkıntı ve suçluluk duygusundan kaçınmış ve doğru beklentiler kurmuş olursunuz.

2. Plan geliştirin. Tez uzun, karmaşık ve önceden kestirilemesi zor; başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerinin olmadığı, ucu sonu görünmeyen bir tünel gibi algılanabilir. Oysa çalışma planı yapılması, tezi bir yapı içine oturtur ve amaçsız şekilde oradan oraya savrulmayı engeller. Bu plan, tezin başından sonuna kadar tamamlanması gereken aşamaları ve onların zamanlamasını

içermelidir. Bu genel tasarım çerçevesi daha sonra alt kısımlara bölünüp her bir kısım için hedefler konulmalıdır. Böylece kendinizle bir anlaşma yapmış olursunuz.

3. Zamanı Verimli Kullanın. Zamanı haftalık olarak nasıl kullanacağınız belirlediğiniz önceliklere göre, aşamalı çalışma planı hedeflerinin birleştirilmesiyle ortaya çıkar. Eğer izin vererseniz, tez yaşamınızın bütünü kapsayabilir, ancak aralıksız her gün ve tüm gün tez üzerinde çalışacak bir plan yapmayın. Tezde verimli olmak için diğer etkinliklerden vazgeçmek yerine, teze ne zamanlar ve ne sıklıkta çalışmak istediğinize karar verin. Hafta boyunca, tez çalışması için belirli zaman dilimleri ayırın ve bu sözünüze sadık kalın.

Zamanı yalnızca kendinize göre ayarlama hatasına düşmeyin. Unutmayın, tezinizin danışmanınız ve jüri üyelerince incelenmesi ve onaylanması gerekir. Onların da kendi zaman sınırlamaları olduğunu göz önüne alın.

Kendinize, planınızda ayırdığınız zaman dilimlerini bazen atlayabilecek ve daha sonraki hafta o açığı kapatabilecek kadar bir esneklik tanıyın. Tez, bir iş sorumluluğuna ne kadar çok benzerse, o denli düzenli ve sürekli ilerleme kaydedilir. Ancak, en ciddi iş sorumluluğunun bile belirli aralıklar gerektirdiğini unutmayın. Tezin sıkıcı ve zor kısımlarında bile çalışmaya devam etme isteğinizi artıracak küçük ödüllerinizi olsun.

4. Bütüncül Bir Bakış Açısı Edinin. Konu seçimi, okuma ve araştırmayla uzunca süre geçirip tezi çok az yazabildiyseniz bilin ki birçok öğrenci, tezlerinin büyük kısmını, tez savunmalarından önceki aylarda yazarlar. İyi bir planlamayla tezin önceliğini artırırsanız, sonunda hedeflerinize ulaşırsınız.

5. Çalışma Alanınızı Düzenleyin. Tezin tamamlanması uzun zaman dilimine yayılacağından çalışmayı bıraktığınız yerden sürdürebileceğiniz kendinize özel, ayrı bir alan düzenlemeniz yararlı olur. Burada masa, bilgisayar, lamba, sandalye, kitaplar, raflar, dosya dolapları, kâğıtlar ve kalemler gibi gereksinim duyacağınız tüm kaynaklar bulunmalıdır. Alanınızı ne denli iyi düzenlemişseniz, gereken kaynakları aramak, kitapları toplamak, belgeleri sınıflamak gibi işler için o kadar az zaman harcarsınız.

Tezin ilk taslaklarını, bilgisayar çıktılarını alın ve bir dosyada sınıflayın, böylece yaptığınız ilerlemeyi somutlaştırmış ve her aşamayı tamamladığınızda başarı duymuş olursunuz. Birçok öğrenci çalışma kopyasını yanlışlıkla silmekte ya da bilgisayar kaynaklı sorun nedeniyle kaybetmekte, bazı öğrenciler her şeyi yeniden yapmayı göze alamayıp tez yazım aşamasında programı bırakabilmektedir. Bu nedenle, sabit sürücünüzü yedekleyip güvenli bir yerde saklayarak çalışmalarınızı kaybetme riskinden kaçının.

6. Tez Danışmanınızla Görüşmek. Tez yazımı tek başına emek harcanan bir görev olarak

algılanabilse de aslında işbirliği yapmak için birçok fırsat vardır. Tez danışmanınızla güçlü bir işbirliği ilişkisi kurmak deneyiminizi daha doyurucu kılabilir. Danışmanınızla düzenli görüşmeye programınızda sıkça yer verin, çalışma planınızı paylaşın ve görüşmelerinizi belirli odaklar çerçevesinde ilerlemek üzere kullanın. Böylece danışmanınızın sizi izlemesi ve ilerlemenizle ilgili geribildirim vermesini mümkün olur.

Komite üyeleri ve arkadaşlar tez sürecinde destek sağlayan kaynaklar olabilir. Yardım istemekten çekinmeyin. Hatta tez yazan başka arkadaşlarınız varsa, birbirinize destek olun.

7. Dengeyi Koruyun. Yaşamınızın diğer gereklilikleri ve tezin yükümlülükleri arasında zaman dengesi sağlamak zordur. Kendinizi kızgın, küskün, düş kırıklığına uğramış, boğulmuş ya da mutsuz hissediyorsanız, yaşam dengeniz bozulmuş; bedensel, sosyal, kültürel, duygusal ya da ruhsal yönden size iyi gelen etkinlikleri ihmal etmiş olabilirsiniz. Spor, dengeli beslenme, sigara/madde/alkolü sınırlama, yeterli uyku alma, sosyal birliktelikler, eğlenceler, hobiler, duyguları dile getirme, meditasyon ya da dua etmek gibi size iyi gelebilen şeyleri yapın. Bun alıyor ve bunu atlatamıyorsanız bir uzmanın yardımına başvurun.

Yaratıcılığın zevkini tadacağınız verimli bir süreç ve bol şanslar dileğiyle!

((boğaziçi logosu))

TEZ YAZIMINDAKİ ZORLUKLARLA BAŞA ÇIKMAK

BÜREM

Broşür Dizisi

Aralık 2025

BÜREM

Boğaziçi Üniversitesi
Öğrenci Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Merkezi

Adres: B.Ü. Güney Kampüs,
Revir Üzeri,
P.K. 34342 Bebek, İstanbul

Tel.: (0 212) 359 71 39
(0 212) 359 74 91

E-Posta: burem@bogazici.edu.tr

Web Sitesi: <http://burem.bogazici.edu.tr>